

Efterlängtd svensk lärobok i pediatrik

Tor Lindberg, Hugo Lagercrantz, red. **Barnmedicin**, 617 sidor. Lund: Studentlitteratur, 1999. Pris 804 kr. ISBN 91-44-0980-1.

Recensent: Lars Fohlin, överläkare, barn- och ungdomsmedicinska kliniken, Falu lasarett.

Sverige har fått en ny lärobok i barnmedicin. Den föregående rent svenska läroboken författades av Rosén von Rosenstein och kom ut för snart 250 år sedan, skriver professor em Rolf Zetterström i förordet.

Flera utmärkta utländska läroböcker finns och samarbetsprojektet »Nordisk lärobok i pediatrik» har fyllt en viktig uppgift. Behovet av en svensk lärobok är stort. Sverige har i många avseenden varit ett föregångsland beträffande hälso- och sjukvård för barn. Banbrytande pionjärinsatser inom barnmedicin har gjorts i Sverige, som har en organisation som garanterar en jämn hälso- och sjukvård för våra barn. En lärobok som belyser vår inhemska situation är därför mycket efterlängtd.

Pedagogisk och lättläst

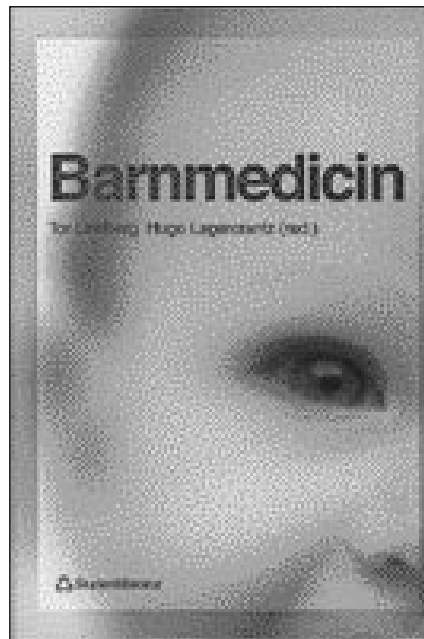
»Barnmedicin» omfattar 601 sidor plus register. Boken vänder sig främst till läkarstuderande, blivande allmänläkare och barnsjuksköterskor. 54 författare har medverkat i bokens 45 kapitel.

De olika kapitlen kan med fördel läsas separat, och trots närliggande ämnesområden förekommer få upprepningar.

Som helhet är boken lättläst med praktiska anvisningar ofta summerade i sammanfattnings- och faktarutor, en genomgripande bra layout med pedagogiska diagram och illustrationer.

Modern översikt

Bokens styrka är att den ger en bra och modern översikt av hälsosituationen i ett svenskt barnperspektiv. Barns rätt och integritet, barnen i gårdagens och dagens mångkulturella samhälle, de kroniskt sjuka och döende barnen,

specifika ämnesområden där information inte alltid är lättillgänglig, belyses utmärkt och ger en bra bakgrund i de olika kapitlen.

En ökad förekomst av neuropsykiatriska tillstånd och anmälda fall av misshandel och sexuella övergrepp beskrivs utifrån svensk samhällsbakgrund.

En utmärkt ingående översikt ges över den snabba utvecklingen inom genetiken och dess framtida betydelse för sjukdomsbakgrund.

Utvecklingsfysiologi och specifika sjukdomskapitel från foster till ungdomsmedicin är genomgående av hög kvalitet.

Kunskaper från landets expertis

Texten är modern och i de flesta fall väl avvägd till omfattningen. Läsaren som önskar mer information hänvisas till bra, aktuell litteratur. Redaktionen har på ett förträffligt sätt sammanfört moderna kunskaper från expertis i landet.

För såväl primärvård som slutenvård

»Barnmedicin» är efterlängtd och uppfyller alla förväntningar som kan ställas på en modern svensk lärobok i pediatrik; en självklar rekommendation för alla som arbetar med barn från primärvård till slutenvård.

Förhoppningsvis är »Barnmedicin» en framtida boktradition med återkommande upplagor. •

Läsvärd bok om karcinogener

Juliet Parsonnet, ed. **Microbes and malignancy. Infection as a cause of human cancers**. 465 sidor. New York-Oxford: University Press, 1999. ISBN 0-19-510401-3.

Recensent: Torkel Wadström, professor, institutionen för infektionssjukdomar och medicinsk mikrobiologi, Lunds universitet.

Juliet Parsonnet är en ung medicinsk epidemiolog vid Stanford-universitetet, som i ett par pionjärarbeten tagit fram de väsentligaste bevisen inför WHO-mötet i Lyon i augusti 1994, där *Helicobacter* kom att identifieras som en första klassens karcinogen. Hon har i senare arbeten konsekvent fortsatt att vara ledande inom detta forskningsfält. Det är därför med stor spänning man öppnar denna volym.

Hur virus, bakterier och parasiter orsakar cancer

I sammanlagt 16 kapitel behandlar på ett mycket balanserat sätt ledande forskare inom olika fält följande temata: mikrob-värderelationer vid kroniska infektioner, viral onkogenes, immunosuppression, infektion och cancer. I andra kapitel summeras hur papillomvirus inducerar cancer, EB-virus och andra virus lymfom, sarkom, hepatit B och levercancer. I bokens senare del behandlas på drygt 100 sidor mycket vederhäftigt och »up to date» induktion av levercancer vid schistosomiasis, leverflundra-infektionen, och hur *H. pylori* inducerar olika former av magsäckstumörer och MALT-lymfom.

Kapitel 15 är därmed kanske bokens verkliga höjdpunkt. I slutet av kapitlet diskuteras relationen mellan tjocktarmsfloran, kolit och koloncancer, ett område i stark forskningsexpansion efter upptäckten att vissa nya galltoleranta *Helicobacter* inducerar svår kolit hos tamariner och andra halvapor och nyligen experimentellt liknande tillstånd hos laboratoriemöss med specifika immundefekter.

För intresserade inom många specialiteter

Sammanfattningsvis är detta en synnerligen intressant och läsvärd bok för ▶